

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annettua lakia muutettavaksi lisäämällä siihen rauhanturvaamistoimintaan osallis-

tumisesta aiheutuvien kustannusten budjetointia koskeva säännös.

Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on hyväksynyt sen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan aiheutuvat menot koostuvat suomalaisen valmiusjoukon ja suomalaisten valvontajoukkojen menoista sekä rauhanturvaamisjoukkojen maksuosuudesta YK:lle. Valmiusjoukon menot on budjetoitu varsinaisissa tulo- ja menoarvioissa puolustusministeriön hallinnonalan kohdalla momentilla 27.30.21. (Suomalainen valmiusjoukko) ja suomalaisten valvontajoukkojen menot lisämenoarvioissa puolustusministeriön hallinnonalan kohdalla momentilla 27.30.22. (Suomalaiset valvontajoukot). YK-maksuosuudet on budjetoitu ulkoasiainministeriön hallinnonallalla momentilla 24.99.66 (Eräät jäsenmaksut ja maksuosuudet).

Suomalaista valmiusjoukkoa varten myönnetyllä määrärahalla rahoitetaan varsinaiseen YK:n rauhanturvaamistehtävään tähtäävän koulutuksen eli valmiusjoukkokoulutuksen päiväraha- ja eräät kulutusmenot sekä hankintamenot samoin kuin suomalaisten sotilastarkkailijoiden palkkaus ja muut kulutusmenot. Osa valmiusjoukon me-

noista, kuten kouluttajien palkkausmenot ja kiinteistömenot, katetaan sen sijaan puolustusvoimien määrärahoista.

Valvontajoukkojen menot käsittävät YK:n rauhanturvaamistehtäviin asetettujen Kyproksella olevan suomalaisen valvontaosaston sekä Golanilla ja Etelä-Libanonissa olevien suomalaisten pataljoonien toiminnasta aiheutuvat menot.

Valmiusjoukkoa varten on vuoden 1986 tulo- ja menoarviossa myönnetty 5,3 miljoonaa markkaa. Arvio valvontajoukkojen rahoitustarpeesta kuluvana vuonna on 131 miljoonaa markkaa. YK-maksuosuuksia varten rauhanturvajoukkoja varten on tänä vuonna myönnetty 9,8 miljoonaa markkaa.

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain (514/84) 3 §:ssä säädetään, että rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti YK:n ja muutoin puolustusministeriön alainen. Kun tehtävät kuuluvat puolustusministeriön alaisuuteen, määrärahat valmiusjoukon ja valvontajoukkojen menoja varten on tähän asti budjetoitu puolustusministeriön pääluokassa.

Vuoden 1986 tulo- ja menoarvioon on luvun 27.30. (Kansainvälinen rauhanturvaamistyö)

kohdalle sisällytetty lausuma, jossa todetaan tarkoituksena olevan "selvittää mahdollisuudet kansainvälistä rauhanturvaamistyötä varten budjetoitavien määrärahojen siirtämiseksi ulkoasiainministeriön hallinnonalan pääluokkaan".

Valtion tulo- ja menoarvion ja tilinpäätöksen perusteista annetun lain (136/31) mukaan tulo- ja menoarviossa "menot ryhmitellään hallinnonaloittain pääluokkiin". Lain mukaan "hallinnonalojen yhteiset menot voidaan kuitenkin merkitä erikseen yhteen tai useampaan pääluokkaan". Budjetointia koskeissa säännöksissä ei ole tarkemmin määritelty perusteita menojen budjetoinnille eri pääluokkiin. Pääluokkajako perustuu menojen hallinnolliselle jaottelulle, joka määräytyy organisaatiosäädösten mukaisesti.

Valtion tehtäväluokituksen mukaan rauhanturvaamistyön menot kuuluvat tehtävään "Kansainvälinen rauhanturvaamistyö", joka edelleen kuuluu tehtäväryhmään "Ulkoasiainhoito". Valtion tehtäväluokitus noudattaa YK:n vuonna 1968 jäsenvaltioilleen antamaa suositusta kansantalouden tilinpidon luokitukseksi. Suosituksen mukaan ulkoasiainhoitoon kuuluvaksi on pääsääntöisesti luettava ulkopoliittikan toimeenpanosta ja ulkomaisista suhteista vastaavien viranomaisten menot mukaan luettuina avustukset.

Suomen osallistumisesta YK:n rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 2 §:ssä säädetään, että päätöksen Suomen osallistumisesta YK:n rauhanturvaamistoimintaan tekee tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä. Asian esittely valtioneuvostossa kuuluu ulkoasiainministeriölle. Tehtävän kytkentää ulkoasiainhoitoon korostaa myös se, että ennen esityksen tekemistä valtioneuvoston on kuultava eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa.

Määrärahojen siirto ainakin osittain ulkoasiainministeriön pääluokkaan on näin ollen perusteltua. Rahoitusvastuu olisi tarkoituksenmukaista jakaa ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön kesken siten, että varsinaisen tulo- ja menoarvion osalta pysyttäydittäisiin nykykäytännössä, mutta lisämenoarviossa rahoitettaisiin valvontajoukkojen palkkauksesta, päivärahoista ja koulutuksesta aiheutuvat menot ulkoasiainministeriön pääluokasta ja materiaalihankinnoista sekä kuljetuksista ja hallinnosta aiheutuvat menot puolustusministeriön pääluokasta.

Siirron jälkeen myös budjetointi osoittaa nykyistä selkeämmin rauhanturvaamistoiminnan liittymisen ulkoasiainhoitoon sekä korostaa rauhanturvaamistoiminnan ulkopoliittista luonnetta ja samalla osaltaan myös ulkopoliittikkamme päämääriä.

Rauhanturvaamistoiminnan määrärahojen budjetointi edellä esitetyllä tavalla edellyttää, että lakia Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan muutetaan.

Kun lain 4 §:n 1 momentissa nykyisin säädetään, että "Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan valtion tulo- ja menoarviossa siihen myönnettujen määrärahojen rajoissa", ehdotetaan säännöstä muutettavaksi siten, että määrärahat todetaan myönnettävän ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa.

Sääntelyä täydennettäisiin muuttamalla lisäksi valtioneuvoston ohjesäännön (995/43) ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön käsiteltävien asioiden luettelot sisältäviä 15 ja 18 §:ää.

2. Esityksen taloudelliset ja muut vaikutukset

Ehdotettu lainmuutos ei aiheuttaisi valtiolle lisäkustannuksia. Lainmuutoksella siirrettäisiin rauhanturvaamistoimintaan osallistumisen vastuuta nykyistä selkeämmin ulkoasiainministeriölle. Rauhanturvaamisorganisaation toiminnan käytännön johtaminen, suunnittelu, maksuliike ja kirjanpito sekä menojen laskutus pysyisivät edelleenkin puolustusministeriöllä. Tulo- ja menoarvion vahvistamisen jälkeen annettavassa erityismenoarviossa ulkoasiainministeriön pääluokassa budjetoidut valvontajoukkojen määrärahat osoitettaisiin puolustusministeriön käyttöön, joka vastaisi varainhoidosta ja toiminnasta.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on hyväksynyt sen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetun lain (514/84) 4 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

4 §

Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan siihen valtion tulo- ja menoarviossa ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoiminnasta Suomelle aiheutuneiden kus-

tannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei sanotun järjestön kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Puolustusministeri *Veikko Pihlajamäki*

Laki

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetun lain (514/84) 4 §:n 1 momentti näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan valtion tulo- ja menoarviossa siihen myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoinnasta Suomelle aiheutuneiden kustannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei sanotun järjestön kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan siihen valtion tulo- ja menoarviossa *ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa* myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoinnasta Suomelle aiheutuneiden kustannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei sanotun järjestön kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .